

סין בעידן המהפכות: 1900-1978

שיעור ב"א 46410 סמסטר א' 2016/2015 - יום ב' שעה 8:30 ויום ה' שעה 10:30 (חדר 2713)
פרופ' יורי פינס (שעות הקבלה: יום ב' 13-14 חדר 6145);
טל. 02-5882853 (מ'); דוא"ל yuri.pines@mail.huji.ac.il
סילבוס זה מופיע באתר החוג באינטרנט: <http://eastasia.huji.ac.il>;
הקורס נתמך על ידי תוכנת ה-moodle (דרך <http://moodle2.cs.huji.ac.il/nu15/>)

השיעור יעקוב אחר הדרכים השונות בהן התמודדו מדינאי סין עם המשבר המקיף שפקד אותה מאז המאה הי"ט. תחילה נסקור את הישגיה ואת מחדליה של הרפובליקה הסינית (1911-1949) וננתח את הסיבות לניצחונה של המפלגה הקומוניסטית. במחצית השנייה של הקורס נעקוב אחרי קורות הרפובליקה הסינית העממית מאז הקמתה ב-1949 ועד למותו של מאו דִּזֶה-דוֹנְג ב-1976 ונטישת הקו הרדיקלי בין השנים 1977-1978. הקורס מבוסס על הרצאות פרונטליות וקריאת חומר רלוונטי בבית לפני כל שיעור.

ציון הקורס יורכב מציון בבוהן מושגים שיינתן ב-31 בדצמבר (20% מהציון הסופי) ומהבחינה הסופית (80% מהציון הסופי). **שימו לב! אין מועד ב' לבוהן מושגים (אבל יש מועד חלופי לנרשמים מראש כיפורם)!**

שני ספרי החובה לקורס (ניתן לרכושם ב"אקדמון" או דרך Amazon.com):
Jonathan D. Spence, *The Search for Modern China* (Norton, 1999) [DS 754 S65 1999]
Roderick MacFarquhar, ed., *The Politics of China, 1949-1989* (Cambridge, 1993) [DS 777.75 P64]

מאמרים נוספים שאינם כלולים בספרים הללו מופיעים ב-moodle2.
בנוסף לכך, ניתן להיעזר למספר ההרצאות הראשונות בחלקים הרלוונטיים מספרו של עמנואל שו, *צמיחתה של סין המודרנית* (ירושלים: שוקן, 2005) [DS 754 H741 2005]. העמ' הרלוונטיים לקורס שלנו הם 421-591. הספר ניתן לרכישה ב"אקדמון" ובחנויות ספרים אחרות בארץ.

** ** *

1. יום ב' 19 באוקטובר
מבוא: מבנה הקורס ומטרותיו. מורשת התקופה הקיסרית: תרבות פוליטית סינית מסורתית.

חלק א': הרפובליקה: החלום שהכזיב (1911-1949)

2. יום ה' 22 באוקטובר
"ההשפלה הלאומית": ממלחמת האופיום לקריסת הסדר הישן
קריאה: Jonathan D. Spence, *The Search for Modern China*, להלן ספנס, *החיפוש*, 141-43
הערה: תלמידים/ות שלא למדו את הקורס "סין הקיסרית המאוחרת" מתבקשים לקרוא את Conrad Schirokauer, *A Brief History of Chinese Civilization* (1991), 254-307 [DS 721 S36]

3. יום ב' 26 באוקטובר
מרפורמות למהפכה: סון יאט-סן והחזון הרפובליקאי
קריאה: ספנס, *החיפוש*, 243-263.

4. יום ה' 29 באוקטובר
הצלחה וכישלון של "מהפכת סין-קאי". יואן שה-קאי בשלטון
קריאה: ספנס, *החיפוש*, 271-283

5. יום ב' 2 בנובמבר
עידן "אילי המלחמה": קריסת החלום הרפובליקאי?
קריאה: ספנס, *החיפוש*, 283-289

6. יום ה' 5 בנובמבר

התחדשות תרבותית ותחייה לאומית: מתנועת התרבות החדשה ל"תנועת ה-4 במאי" 1919
קריאה: ספנס, *החיפוש* 290-308; לו סון, "יומנו של המשוגע" מתוך *קריאת קרב: סיפורים*, תרגומה
של אמירה כץ, עמ' 15-26 [PL 2754 S5 A61].
קריאת רשות: "סיפורו האמיתי של אה-Q" מסיפורי לו סון, עמ' 78-122.

7. יום ב' 9 בנובמבר

כניסתו של מרקסיזם לסין והקמת המפלגה הקומוניסטית: 1919-1923.
קריאה: ספנס, *החיפוש*, עמ' 308-313.

Helene Carrere d'Encausse and Stuart R. Schram, "Marxist views of the non-European World prior to the October Revolution," and "Problems of the Revolution in the East in the days of the Comintern", in idem, eds., *Marxism and Asia* (Penguin, 1969), pp. 7-31 (especially 16-31) [HX 384 S3413].

8. יום ה' 12 בנובמבר

לאומיות וסוציאליזם: המפלגה הקומוניסטית הסינית (מק"ס) ומפלגת האומה (גו-מין-דאנג). "תנועת
ה-30 במאי" ו"המסע הצפוני" (1921-1925).
קריאה: ספנס, *החיפוש*, 314-330.

9. יום ב' 16 בנובמבר

מאחדות לפיצול: הקרע בין מק"ס לגו-מין-דאנג וקריסת הבסיס העירוני של המק"ס (1926-1928)
קריאה: ספנס, *החיפוש*, 330-341.

10. יום ה' 19 בנובמבר

העשור של נאנג'ינג (1928-1937): הישגים וכישלונות
קריאה: ספנס, *החיפוש*, 342-366.

11. יום ב' 23 בנובמבר

"השלטון צומח מקנה הרובה": מק"ס באזורים הסובייטיים והמסע הארוך (1928-1935)
קריאה: ספנס, *החיפוש*, 375-403.

12. יום ה' 26 בנובמבר

בדרך לחזית הלאומית: מק"ס, גו-מין-דאנג והיפנים (1931-1937)
קריאה: ספנס, *החיפוש*, 366-374; 403-409.

13. יום ב' 30 בנובמבר

העשור של יאן-אן (1936-1945)
קריאה: ספנס, *החיפוש*, 431-449.

14. יום ה' 3 בדצמבר

מלחמת ההתנגדות ליפן (1937-1945)
קריאה: ספנס, *החיפוש*, 419-430, 449-458.

15. יום ב' 7 בדצמבר

"זה יהיה קרב אחרון" – מלחמת האזרחים השלישית ונפילת הגו-מין-דאנג (1946-1949)
קריאה: ספנס, *החיפוש*, 459-488.

16. יום ה' 10 בדצמבר

סיכום: המעבר מרפובליקה לרפובליקה העממית

חלק ב': הגאולה ומחירה: סין בימי מאו (1949-1976)

17. יום ב' 14 בדצמבר

סין העממית הצעירה: ראשית השיקום. הרפורמה האגררית. ביסוס המשטר החדש.

קריאה: Frederick C. Teiwes, "The Establishment and Consolidation of the New Regime, 1949-1957," in: *The Politics of China*, pp. 18-40 (recommended 5-18).

18. יום ה' 17 בדצמבר
 בדרך הסובייטית לסוציאליזם: תיעוש וקולקטיביזציה (1953-1956).
 קריאה: Teiwes, "Establishment and Consolidation", pp. 40-67.
19. יום ב' 21 בדצמבר
 חיפוש הדרכים החדשות: הועידה השמינית של מק"ס (1956). האלטרנטיבה הראשונה למודל
 הסובייטי: "מאה פרחים יפרחו" (1956-1957). המפלגה והאינטלקטואלים.
 קריאה: Teiwes, "Establishment and Consolidation", pp. 67-86.
20. יום ה' 24 בדצמבר
 האלטרנטיבה השנייה למודל הסובייטי: "הקפיצה הגדולה קדימה" (1958-1959).
 קריאה: Kenneth Lieberthal, "The Great Leap Forward and the Split in the Yan'an Leadership, 1958-1965," in: *The Politics of China*, pp. 87-104.
21. יום ב' 28 בדצמבר
 מאוטופיה למשבר: התמוטטות הקפיצה הגדולה ופרשת פֶּנְג דֶּה-חֻאֵי (Peng Dehuai). תקופת
 השיקום וחיפוש אחר כיוונים חדשים (1959-1962).
 קריאה: Lieberthal, "The Great Leap", pp. 104-125.
22. יום ה' 31 בדצמבר **בוזן מושגים**
 מאבקים בהנהגה בראשית שנות ה-60. הקרע עם ברה"מ והשפעתו על יחסי הכוחות בהנהגה
 קריאה: Lieberthal, "The Great Leap", pp. 126-147.
 קריאה מומלצת: Odd Arne Westad, "Introduction", in: idem, ed., *Brothers in Arms: The Rise and Fall of the Sino-Soviet Alliance, 1945-1963* (Stanford, 2000), 1-46
 [DK 68.7 C5 B75]
23. יום ב' 4 בינואר
 "מהפכת התרבות הפרולטרית הגדולה": הסיבות והמאפיינים.
 קריאה: Harry Harding, "The Chinese State in Crisis, 1966-1969", in: MacFarquhar, *The Politics of China*, pp.148-179.
24. יום ה' 7 בינואר
 בדרך אל התווה ובוהו: המשמרות האדומים, הצבא והנהגת המפלגה, 1966-1968.
 קריאה: Harding, "The Chinese State in Crisis", pp. 179-220.
25. יום ב' 11 בינואר
 הועידה התשיעית של מק"ס (1969). עלייתו ונפילתו של לין בִּיאָו (Lin Biao).
 קריאה: Harding, "The Chinese State in Crisis", pp. 220-247.
26. יום ה' 14 בינואר
 דמדומי "מהפכת התרבות": "דיקטטורה פשיסטית פיאוודלית"?
 קריאה: ספנס, *החיפוש*, 589-610.
 קריאה מומלצת: MacFarquhar, "The Succession to Mao and the End of Maoism, 1969-1982", in: idem, *The Politics of China*, pp. 248-310.
27. יום ב' 18 בינואר
 ממותו של מאו לעלייתו של דנג (1976-1978): המהפכה השנייה?
 קריאה: ספנס, *החיפוש*, 610-617 או 311-339.
 MacFarquhar, "The Succession", pp.
28. יום ה' 21 בינואר
 סיכום: עידן המהפכות – הישגים וכישלונות.